

K SYNTAXI V JAZYKOVÉM ATLASE

BOHUSLAV HAVRÁNEK (Praha)

Řeknu své poznámky velmi stručně, budou proto znít trochu tezovitě. Stále jsem hájil a vždycky bych chtěl hájit názor, že má-li se podniknout jakýkoli výzkum jazyka, není možno z toho výzkumu vyloučit syntax, protože v syntaxi tkví podstatná charakteristika jazyka.

Pro mne je dále primární věcí výzkum provedený podle jednotného měřítka na širokém území. Otázka mapování je podle mne sekundární; může se ukázat, že některé věci nebudou mapovatelné, ale mapy jsou jen prostředkem.

Za třetí bych chtěl říci, že bude ještě nutno dobře promyslet inventář jevů, abychom tam dostali opravdu jevy větné syntaxe, tedy to, co nazýváme konstrukcemi. Stále se nám stává, že místo toho dostáváme jevy, které jsou v základě svým charakterem morfologické, chápeme-li morfologii široce, anebo jsou vlastně lexikální. Např. k příspěvku s. Utěšeného chci připomenout, že jeho příklady, které dopoledne přednesl, byly také v podstatě víc charakteru lexikálního (frazologického) než charakteru syntaktického. Není to snadné dostat se k těmto syntaktickým jevům, ale kdybychom neměli dosti odvahy, tak bychom se asi syntaxe v jazykovém zeměpise i ve výzkumu nářečí musili vzdát. V tom bych však viděl velký a podstatný nedostatek dialektického jazykově zeměpisného průzkumu.